

Oponentní posudek diplomové práce Veroniky Vosátkové

Předložená diplomová práce Veroniky Vosátkové Geopolitika Ruska – její konstanty a proměny v období po rozpadu SSSR je opravenou verzí loni neobhájené práce. Text práce prodělal rozšíření a především kvalitativní posun.

Předně je nutné zdůraznit, že vybrané téma a definovaný cíl práce jsou ambiciózní a náročné, zároveň však velmi atraktivní pro svoji aktuálnost. Autorka se rozhodla formou systematické rešerše analyzovat současné geopolitické přístupy ruských autorů v následném porovnání s praktickou geopolitikou Ruské federace. Ke splnění cíle práce si definovala 6 výzkumných otázek, na které si stanovila 3 logické hypotézy.

Po formální stránce je práce vyspělá a splňuje požadavky kladené na diplomové práce. Mám pouze několik dílčích připomínek ke struktuře a jazykové a grafické úrovni. Text práce je strukturován od teoretického zarámování tématu geopolitika, na které více či méně navazuje analýza různých aspektů praktické geopolitiky Ruské federace. Co se týče řazení kapitol, přijde mi nelogické řadit „strukturu práce“ mezi cíle a výzkumné otázky, neboť tyto dvě kapitoly spolu úzce souvisejí. Kapitulu „metodologie“ bych úplně vypustil, protože jednak není o metodologii (tj. vědní disciplíně zabývající se metodami, jejich tvorbou a aplikacemi), jednak nic neříká ani o metodice práce. V práci se vyskytuje několik gramatických a jazykových chyb (autorka občas propašuje nějaký ten slovakismus), nejedná se však o fatální prohřešky, které by práci degradovaly. Horší je to s grafickou úpravou tabulek a grafů, byť práce prodělala od předchozí verze značné zlepšení, přesto zůstaly některé „stažené“ mapky či tabulky, které lze vcelku hravě nahradit vlastní tvorbou. Práce je bohatě citována dle albertovských norem.

Z obsahového hlediska práce prodělala výrazné zlepšení a je vidět, že autorce čas navíc prospěl. Doplnila literaturu o některé tituly, které ji poskytly větší přehled o problematice. Chválím ji za zdařilou analýzu politické situace putinovského Ruska i vztahů Ruska s ostatními subjekty, byť se stále jedná pouze o úvod do dané problematiky. Na rozdíl od předchozí verze jsou analýzy přeci jen hlubší, ale především přesnější. Přidanou hodnotou práce je do poslední chvíle aktualizovaná analýza rusko-ukrajinských vztahů a dospění autorky v tématu je vidět v kapitole „Budoucnost Ruska jako světové velmoci“ a v samotné závěru, kde zdařile prodává svůj nadhled na ruskou politiku. Jednu výtku přenesenou z předchozího posudku bych přeci jen zopakoval: méně je někdy více. Bylo zde například opravdu zbytečně rozebíráno téma geopolitiky jako vědní disciplíny a klasické geopolitiky. Bylo to již tisíckrát publikováno a nic nového to nepřináší. Bohatě by stačilo představení ruské geopolitické školy, která je pro současného českého čtenáře spíše neznámá a ve světle aktuálního dění poučná. Být by mělo být zdůrazněno, že tolik proklamovaný Alexander Dugin je přeci jen hlavně akademik a jeho vliv na politickou scénu je spíše jeho zbožné přání než realita. A stejně tak je to s Duginem propagovaným euroasianismem. Putin je totiž v zahraniční politice do morku kostí reálpolitikem, o ideologii mu nejde. Euroasianismus je spíše jen vábníčka pro ruský národ. Co se týče rozsahu analýz geopolitiky Ruska, tak by z toho mohly být dvě samostatné diplomové práce. Nicméně autorka provedla zdařilý úvod do problematiky, o který se může sama či jiní studenti opřít a dále navázat na již parciální témata.

Jsem rád, že se autorka poučila z chyb, práci na tématu nevzdala, výsledkem je dle mého soudu kvalitní diplomová práce.

A nakonec jedna otázka do diskuze. Jak autorka vidí ideu panslavismu v kontextu současného dění na Ukrajině?

V Praze, 20.5. 2014

RNDR. Libor Jelen, Ph.D.